

BIG FERRO

de gewonnen prestigeslag

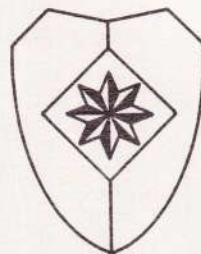
40.000 man, waaronder 16.000 buitenlanders
8800 wiel- en 1900 rupsvoertuigen
200 gevechtsvliegtuigen en 40 heli's,
een nazomerend gebied van 120 bij 120 km
waar geen Duitser klaagde, ook al
dreunden de hele nacht Leopards door zijn dorp,
een free battle in drie fasen
van internationaal dooreengehusselde divisies,
een superoefening met een minimum aan schade
en een maximum aan inzet
want van de jerry-canlader in het achtergebied
tot de verkenners in de spits
gingen de baarljke barbaren uit Holland
er hard tegenaan;
dàt presenteerde een gesmeerd rollend legerkorps
in een tiendaagse salto-mortale zonder net
onder de naam

A photograph of two Leopard tanks in a field. The tank on the left is facing left, and the one on the right is facing right. The ground is dry and dusty, and there are some trees in the background. The sky is clear and blue.

**BIG
FERRARO**

de gewonnen
PRESTIGESLAG

BIG FERRRO

Iemand drukte het zó uit: 'Die middeleeuwen, die jaren aan een kathedraal bouwen, die moeten ook zo'n soort tevreden onwennigheid hebben gevoeld als hij eindelijk af was.'

Dat was tijdens dat korte, wat katerige moment van 'Einde Oefening', het bericht, dat — naar iemand grapte — beter dóór kwam dan welk

ander bericht in tien dagen Big Ferro. Het zat erop, het was volbracht, en dat kon je je eigenlijk nauwelijks voorstellen nadat er zó veel over gepraat en zó hard aan gewerkt was. Er wachtte nog enig poetswerk en een 400-kilometer rit. Dat wel. Maar in de tweeslachtige weemoed van afgekapte sleur en spanning, en anderzijds

een opborrelend thuisverlangen schrompelde deze berg tot een molshoop ineen. Die avond brandden bij de bataljons de kampvuren. Belevissen, die over een halve eeuw tot grootvaders standaardrepertoire zullen behoren, beleefden hun première in krachtige verhaalsvorm. Gelijk het laatste plaatje in de Astérix-albums.

Wat was Big Ferro? Het grootste, omvangrijkste, indrukwekkendste en belangrijkste ooit door het 1e Legerkorps op wiel, rups en poten gezet. Zeker. Publicaties binnen en buiten het militaire bedrijf hadden Big Ferro al ruim tevoren opgejut tot een grandioos spektakel. 'The greatest show on earth'??

De jongeman, die het rode interne informatieboekje in elkaar draaide plakte die tekst – van wulps tekenwerk voorzien – op pagina 1. Maar er stonden tenminste nog relativerende vraagtekens achter. In werkelijkheid kreeg de monsteroperatie van Néerlands enige

legerkorps onuitgesproken het etiket van een examen. De uitslag zou het prestige van de landmacht opnieuw bepalen. En daarmee de image van legerkorpscommandant luitenant-generaal F. E. Meijnderts. Hij zou – om een vergelijking met andere verstokte sigareroikers te maken – door de mand vallen als een schreeuwerige Bul Super of zijn naam vestigen als de Nederlandse Patton. Voor de eerste mogelijkheden lagen de elementen voor het opscheppen. Een paar dodelijke ongevallen, een stagnerend scheidsrechtssystem, hordes balende dienstplichtigen, een tot fondant gewalst Noord-Duitsland, wanhopige brigade-commandanten en een handjevol attente verslaggevers zouden hebben volstaan. Maar vanaf ijle hoogten zagen de goden welwillend op Big Ferro neer. Geen Nederlandse doden. Helaas, wel enkele (zwaar) gewonden; onvermijdelijk bij een veldtocht van 24.000 man met een kleine 9.000 wiel- en rupsvoertuigen, alleen al aan Nederlandse deelname. Eén Duitse soldaat overleed na een langzamerhand klassiek ongeval in gemechaniseerde legers: in de slaap overreden door een pantservoertuig. Ook een Duitse vrouw liet bij een verkeersongeval het leven.

Het nieuwe scheidsrechtssystem kwam hier en daar piepend op gang.

Maar het legerkorps bracht dan ook even een wereldprimeur daar op de Noordduitse laagvlakte tussen Hamburg, Bremen, Hannover en Braunschweig. Het Anglo-Amerikaanse CPI-systeem vond voor het eerst toepassing bij een troepen oefening van deze omvang. Nederland beproefde de free battle. Waar groen en blauw op elkaar botsten berekenden scheidsrechtters de waarde van beide partijen; factoren als verrassing, artillerie- en luchtsteun, terrein e.d. zorgvuldig in cijfers omzettend. Met hun beslissing – bijvoorbeeld: groen moet met een snelheid van x kilometer per uur terugtrekken – konden brigade- en divisiecommandanten het doen. En niet met een tot catechismus verheven draaiboek. De mening van scheidsrechtters en strijders liep de eerste dagen nogal uiteen. Daarna overheerste het enthousiasme. Generaal Meijnderts tijdens een nachtelijke persbijeenkomst: 'Bij een geleide oefening zeggen we steeds: 'Pas op, als je één tank ziet moet je net doen of het er drie zijn.' Daar zijn wij verrekt goed in. Het draaiboek zegt, dat een bepaald kruispunt bezet is. Dan wordt een compagnie daar tegengehouden ook al zien ze geen vijand. Kijk: dat maak je de spelers niet duidelijk. Ik wil juist: één tank is één tank. En niets is

*Bij de foto's
Links: Een van de eerste klapstukken:
in de vroege ochtend neemt 103
Verkenningbataljon de Aller*

*Geheel boven: Het aantal oefengewonden
bleef beperkt, het aantal echt gewonden
trouwens ook*

*Boven: 24.000 Nederlandse militairen te
velde: de verzorgende eenheden hebben het
geweten*

*Rechts: Een weggezakte Duitse pantser-
wagen: het uitblijven van regen maakte
dergelijke beelden zeldzaam*

Bij de foto's

Rechts: Een heel bijzondere ervaring bij de gratie van het hemelse weder: een kerkdienst te velde

Onder: 38 Duitse heli's, waarin 300 Limburgse Jagers: een razendsnelle operatie

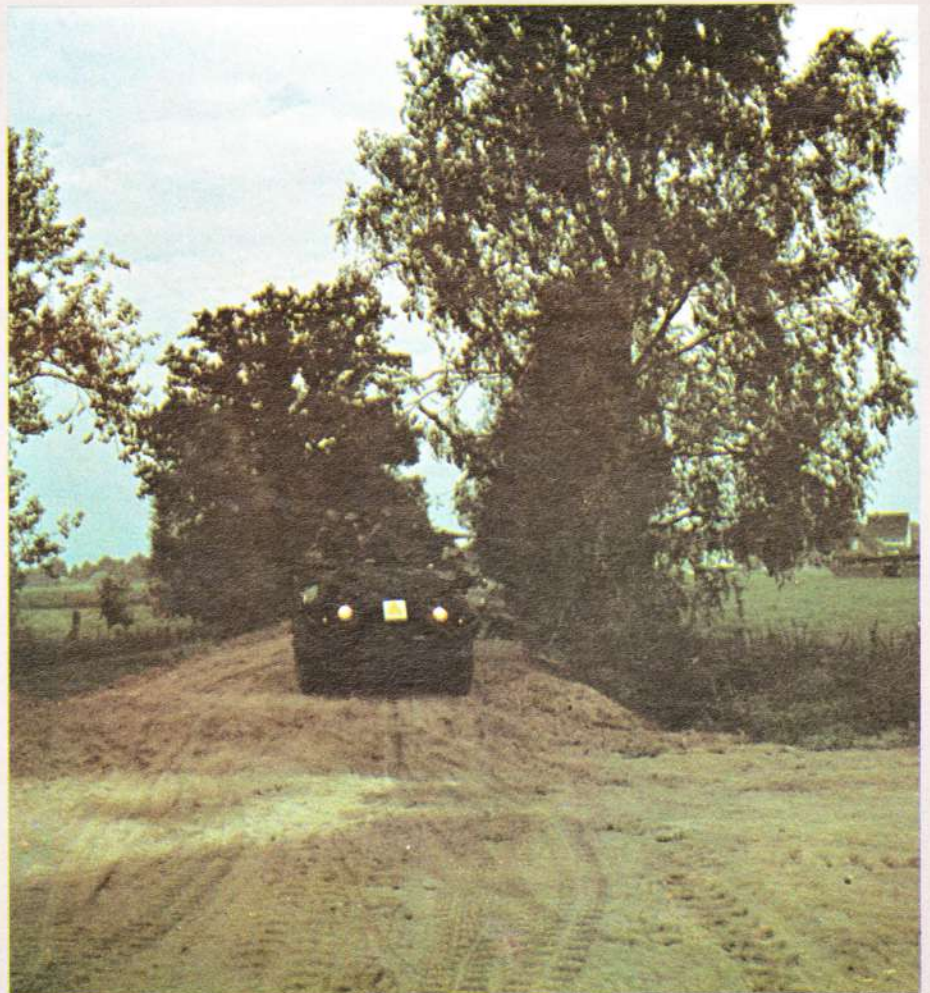
Geheel onder: Meer dan ooit bleef de strijd ook in de avondlijke en nachtelijke uren in volle gang

niets'. Het nadeel bleef echter bestaan, dat het de man in de AMX of YP een raadsel was waarom zijn club nu werd teruggeslagen. Aan hem ging de puntentelling doorgaans voorbij. Een luitenant-kolonel, scheidsrechter bij een YP-bataljon: 'Een compagnie YP's viel volkomen onverwacht binnen in een bivak vol slapende cavaleristen. Nou, YP's tegen Leopards . . . vroeger kón dat gewoon niet. Maar fluitend keurde ik dit goed . . .'

Een cavalerie-eerste-luitenant-scheidsrechter: 'Dit systeem is reëler. De slimme commandant, de man met de foefjes, wordt beloond. Maar acht, negen scheidsrechters per bataljon zijn nu nog te weinig. Je moet eigenlijk veertig keer per dag bij die eskadronscommandant op de tank springen en vragen wat hij ervan vindt, wat hij gaat doen. En die man heeft al zo veel aan zijn hoofd'.

Hoofd-oefenleider luitenant-kolonel G. van Osch, G-3 van het legerkorps, die als coördinator zowel een groene als een blauwe bevelhebberspet droeg: 'Het is een omschakeling. Maar als we de mentaliteit even hebben willen we niet anders.' Dat klopte. Zondags-avonds sprak generaal Meijnderts zijn divisie- en brigadecommandanten. Er werd wat heen en weer gefilosofeerd. Met als resultaat, dat de divisie-

geleide brigadeoefeningen en enkele bataljons-oefeningen in 1974 zich ook in free-battle-stijl zullen voltrekken.

Maar Big Ferro was natuurlijk meer dan een nieuw scheidsrechtssystemeem. Méér dan een goede tot voortreffelijke samenwerking tussen Nederlandse en de Duitse eenheden: een 'los' Panzerbataillon, een Panzerbrigade en de laatste twee dagen zelfs een hele Panzergrenadierdivision. Méér dan het van hogerhand bewonderde optreden van het Belgische AMX-bataljon 'Bevrijding', gardebroeders van onze Fuseliers 'Prinses Irene'. Een optreden, waarover een liaison-officier opmerkte:

in de buurt, man.' 'Jawel, er zit een heel peloton Papa's bij jou'. Waarbij men met olifanten tanks bedoelt en met Papa's 105 mm anti-tank-stukken AMX...

Big Ferro was: die koude warme maaltijd rond middernacht. En de spanning voor je eerste helivlucht: met een heel bataljon gedropt worden achter de vijandelijke linies. Of: die heli's of combi's vol onduidelijke burgers die plotseling voor je neus staan en dan willen weten hoe je het vindt omdat ze kamerlid zijn. Of die Bockwurst bij de Schnellimbiss. Of die radioverslaggever, die uit het nachtelijk duister opduikt en je zo'n

Bij de foto's

Links: De ritsekkist, het eigen brandertje: alleen de herhalers moesten het zonder doen

Midden: dorstig weertje...

Rechts: Bezoekende minister Vredeling wilde er in gesprekken best tegenaan, maar tot een vuistgevecht kwam het niet

Onder: In vele opzichten was Big Ferro een echte pantserstrijd

'Er gaat gewoon rust van die kerels uit...' Meer ook dan die tóch in andere stijl opererende Amerikanen met hun M-60 tanks. Overste Van Osch: 'Ze werken degelijk... hebben veel beroepspersoneel met oorlogservaring. Ze vertikken het van start te gaan zonder vuursteun. Maar als ze eenmaal gaan dan hou je ze ook niet meer tegen. Dan moet je op de tank van de bataljonscommandant gaan zitten en roepen: nu stoppen'.

Big Ferro – die monsteroefening, die liep als een trein – was ook: ... die soldaat, die om vier uur 's ochtends met volle blaas zijn slaapplaats – een hooizolder – verlaat, naast de ladder stapt en een drie-meter-smak maakt: gekneusd been... Die twee infanteristen in de achterhoede, die in een dorpje een dambord op de stoep tekenen, eikels en steentjes als schijven gebruiken en peinzend de komst van de vijand afwachten... Of dat wrakke baasje – gelooid door landelijk leven – dat die tegen een muur rustende FAL-schutter een pilsje komt brengen, en niét over de oorlog begint... Of die benzau-chauffeur, die rechtstreeks in vijandelijke handen rijdt, tot grote blijdschap van die brigade-commandant wiens voertuigen bijna droogstaan... Of dat radio-abacadabra als: 'Ik zie vijf olifanten in front. Waarschuw papa negen.' 'Ik heb hier geen papa's

toeter onder de neus houdt: 'Goedenavond, wat doet u hier?' Of dat veel te lang in die kar hangen, omdat die scheidsrechters elkaar niet kunnen vinden. Of dat snel doorscheuren, omdat de scheidsrechters het in twee minuten bekeken hadden. Big Ferro was: zó langs de weg in de slaapzak kruipen en om vijf uur huiverend in de grondnevel wakker worden. 'Natuurlijk', zei Prins Bernhard, die als inspecteur-generaal twee dagen de oefening bezocht, 'natuurlijk heb ik veel horen kankeren over weinig slaap en slecht eten. Dat zou ik ook doen. Maar als je vroeg of ze de hele oefening eigenlijk wel leuk vonden zeiden ze ja.' Want ook dat was Big Ferro: massaal een beetje balen zonder het gemist te willen hebben.

'Ik ben bijzonder tevreden over wat hier is verricht. Iedereen heeft geëngageerd, gestimuleerd, enthousiast deelgenomen. We hebben dan ook gesloft met het weer.' Dat zei generaal Meijnderts op 20 september tijdens een afsluitende persmeeting ná einde-oefening.

(De laatste bijeenkomst in de briefingroom van het Bezoekers- en Perscentrum in het Duitse legeringskampement Ostenholz in de zuid-west hoek van oefenterrein Hohne. Twaalf dagen lang was daar Big Ferro aan de man gebracht. Van NATO-generaal tot

weerbare student. Van regionaal verslaggever tot bereisde Roelen uit de internationale radio-, tv- en perswereld. Een voor de landmacht unieke zaak).

De tien nachten met een maximum van vier uren bedrust leken de man die al jaren van deze oefening droomde niet aan te zien.

'Ik ben ervan overtuigd,' zei de legerkorpscommandant, 'dat zulke oefeningen éénmaal in de drie jaar mogelijk zijn. En ik hóóp, dat het gebeurt. De lering, die je hieruit trekt haal je niet uit andere oefeningen.' Het zat erop, het was volbracht, en dat kon je je eigenlijk nauwelijks voorstellen. Ferry had zijn kathedraal voltooid. Die avond brandden de kampvuren...

